

MARTINA SLAVEC

Voda

I.

Slušalko držim tesno ob ušesu. Glavo imam sklonjeno in gledam prste na nogi, kako se poigravajo s coklo, iz katere so se izmuznili. Rjave ploščice pod njimi so rahlo obsijane od lene nedeljske svetlobe in prah se na njih iskrivo razgalja. Kazalec je daljši od palca, se zavem, ko z obema krepko zgrabim obuvalo, da bi ga zopet naravnala. Vedno počenjam kaj podobnega, ko sem dolgo na telefonu in me to, kar mi tisti na drugi strani pripoveduje, prav nič ne zanima. Brbranje, ki mi sedaj napolnjuje uho, je le zvok nestrpnega in rahlo kričечеega ženskega glasu. Dopuščam mu, da potuje vame, draži živce, ščegeta bobenček v ušesu, toda mojih misli se ne bo dotaknilo. Drugam so se preselile. Doli so, pri stopalih, trdno objete med dvema prstoma. Kljub temu, da so ploščice hladne, je njim vseeno vroče, ko drgnejo ob prepotene prste.

Sključena sem. Vem to, z robom očesa se pokukam v ogledalu. Hrbet in ramena so en sam velik most, in oči, ki se pod njim občasno svetijo, so prenikajoča siva reka. Kar naprej se ošvrkam in vedno bolj se mi dozdeva, da me za tisto sivkasto prosojno prevleko opazuje nekdo drug, nekdo, ki nisem jaz. Potem si z rokami potegnem nazaj osmojene lase, ki mi vztrajno drsijo na obraz. Začutim, kako me njihovi rdeči odtenki pečejo po prebledelim licu. Žgejo me. Na koži se rišejo tanke rdeče lise nestrpnosti. Počasi se spustim dol, nekaj časa čepim, potem se dokončno predam tlom, ki vdano sprejmejo mojo težo.

Slušalko imam še vedno v rokah, čeprav je kabel tako nategnjen, da se telefon že krepko nagiba čez rob omarice nad mojo

glavo. Od tal se proti meni počasi dviguje tišina in čutim se varno. Dve visoki lesení steni me objemata in vse v tem majhen prostoru je novo, ko ga od tu spodaj prvič gledam.

V kuhinji, na preprogi pod lijakom, vidim jo med odprtimi vrati, mačka. Zvita je v klobčič in zanjo je to dovolj, da pozabi na vse, kar je izven njenega mehkega spanja. Rada jo imam, pomislim. Kako čudno, se nasmehnem in pihnem skozi nos v slušalko, prvič mi je to s tako gotovostjo šinilo v glavo.

Sedaj, ko sva zares sami, obe na tleh in svet ves nad nama, se zavem, da mi je edina še ostala blizu. Pozna me. Ko počepnem, pride k meni, sprehodi se naokrog, zaznamuje me, kot da bi me tako hotela posvojiti, in se potem spokojno povzpne na moja kolena. In tako me boža s svojim toplim kožuho in prede, da bi mi upočasnila utrip, dokler je previdno ne umaknem od kolen. Tedaj me na hitro pogleda s tanko črno režo v očeh, ki me s svojo ostrino vsakič znova predre, in se uleže, da bi razmislila. Tudi sedaj razmišlja, si v mislih pripomnim, medtem ko jo z glavo, naslonjeno na slušalki, kar naprej opazujem, da se moje dihanje prilagaja dvigovanju njenega kožuha. Pomirjam se, se blaženo zavedam, in spet začutim slušalko v dlani in glas v njej.

Eva še kar naprej govori, sedaj tiše. Mogoče je opazila, da sem se umirila, in je prepričana, da je to zato, ker mi je ona ne vem kaj povedala. Sklenem jo poslušati vsaj nekaj časa, da se je čimprej znebim. Zebe me. Še vedno sedim na tleh v svojem roza kopalnem plašču in koža je po nogah postala že čisto modra. Kolena skrčim k sebi, nanje postavim slušalko in obraz tesno prislonim k njej, da ne bi padla na tla. Roke imam proste in z njimi začnem masirati noge. Eva pa kar naenkrat utihne.

“Kaj delaš?”

“Nič,” se začudim. “Saj veš,” dodam nejevoljno. Ne maram je, ko tako poizveduje.

“Ne, zdaj!” me hitro prekine in s strahom doda “Kaj se sliši?”

Dobro poznam njen glas, največkrat se pogovarjava ravno po telefonu in takrat gotovo o resnih stvareh. “Ah,” se nasmehnem, “zebe me.” In že zaslišim njen pomirjeni izdih.

“Mislila sem, da bog ve kaj počenjaš. Ne, res. Malo se bojim zate ...” potem pomolči, kot da bi iskala primernih besed, da ne bi vse skupaj izpadlo pretirano. “Zadnje čase se mi zdiš tako odsotna. Mm, tudi sedaj pri telefonu.” Potem pa boječe doda “ne smej se, prosim, a za moment se mi je celo zazdelo, da nekaj brusiš, ne vem, kakšne nože” in se v trenutku sama prekine, kot da se bo to zares zgodilo, če bo samo še sekundo nadaljevala.

Ne zasmejem se. Celó nekako verjetno se mi zdi.

“Nee. Saj veš, da nožev ne trpim. Bojim se jih.”

“Ja, vem,” in utihne. “Prav zaradi tega.”

Ničesar ne rečem. Slušalko primem v roko, zopet počepnem in se za trenutek zazrem v tla. Potem samodejno dvignem pogled proti lijaku, pod katerim mačka še vedno spi. V njem se nabira veliko posode, lonci, potem krožniki, na vrhu pribor. Tudi tisti veliki nož leži tam gori na vrhu, z njim sem si zjutraj

narezala salamo. Veliko sem je pravzaprav dala kar mački, ki je stala ob nogah mize in me vztrajno prosila. Salamo sem potem kar tako, ne da bi jo zopet zavila, zmetala v hladilnik, drobtine popihala na tla, nož pa zložila na vrh posode. Ponavadi tega gotovo ne bi naredila, takoj bi ga umila in spravila v poseben predal, kjer so bile shranjene same nevarne reči.

“Kaj je?” me čez čas zopet oplazi vznemirjen glas iz slušalke.

“Ne. Nič, Eva. Vse je v redu. Samo gledala sem malo naokrog. Stanovanje je obupno ...” strogo rečem. Potem se mi posveti, da je mogoče boljše, če še kaj takega dodam. Eva me itak ne more zares razumeti. Enostavno me take zdaj ne prenese in hoče, da bi bila kot ponavadi. Le da to sedaj ni mogoče. “Danes ga moram malo počistiti,” končam.

Eva se v trenutku spremeni. Vem, sedaj si že misli, da je vse kot ponavadi. To je njeno področje, to ona dobro obvlada.

“Veš kaj, meni se zdi to najbolje. Prenovitev stanovanja je eden izmed najboljših načinov sproščanja. Res, to sem brala. Saj si si tega vedno želela, ne? Pomisli, vso svojo jezo lahko ...”

“Kakšno jezo?” ji vdrem v besedo. Blazno sta me razdražila to njeno čivkanje in navdušenost. “Nisem jezna,” suho izustim. Zdaj pa ne bo vedela, kaj reči. Njeno kljubovanje natanko občutim, potuhnila se je za šumenje telefona. Nekaj časa sva obe tako, v tišini, ki nama jo ponuja motena veza.

Potem se skesam in v hipu, ne da bi le za trenutek pomislila, začnem. “Eva ...” še malo pomolčim, kot da bi se na ta način mogla opravičiti. “Eva, ne vem ... ne vem, če ima smisel, da si z mano toliko časa na telefonu. Prav nerodno mi je. Jaz sem ... taka ... ne morem kar ...” pomislim, povlečem lase pred oči in se zazrem vanje, “nekaj časa bo treba ...” rečem in umolknem. V vseh teh dneh si nisem privoščila nobene tolažilne misli. Sploh razmišljala nisem o tem, kar se je dogajalo z mano. Dihala sem in se vlekla po stanovanju, ki je postalo moj edini prostor, in nisem nameravala storiti ničesar, kar bi to lahko spremenilo. Evin klic je bil v tem tednu prva stvar od zunaj. Ne vem, od kod sem zbrala toliko moči, da sem sploh dvignila slušalko. Mogoče sem to storila nezavedno, ker me je presenetila ravno v trenutku, ko nisem mislila nase in na bolečino, ki se mi je tiho ulegla na želodec in nenehno pritiska nanj.

“Povej!”

“Kaj?”

“Tisto, kar si govorila.” Eva me spodbuja. Toda te dobronamernosti ne morem prenesti, ne zdržim ob njeni vztrajni volji po tem, da bi mi kar tako, po telefonu, uredila življenje. Tega enostavno ne more! Ne, ne sme, popravim svoje misli in rob kopalnega plašča, ki se mi nad stegnom kar naprej odpira. Z nohti potegnem po pomodreli koži.

“Ne, pusti to. Nima smisla,” rečem z glasom, v katerem odmeva nezamolčana vdanost.

“Zakaaj?”

"Zato!" jo preglasim in pogledam v temne zareze na slušalki. Čutim, da se v meni kopiči jeza. Vsak čas se bo udrila iz mene.

"Ne, to ni noben odgovor ..." se tudi ona vznemirja.

Tiho sem. Čakam na to, kar bo še rekla, in se hipoma odločim, da je zdaj zadnja možnost. Dvomim, da me bo presenetila. Toda Eva molči. Mogoče se zaveda, da je to njena poslednja priložnost in je noče zapraviti. Potiho spušča svoje dihanje v slušalko, kot da bi mi z njim lahko kaj povedala.

Medtem vstanem in s pogledom poblisnem po ogledalu. Strese me. Za zenico se nekaj nabira in jo osvetljuje kot luč za temno zaveso. Slušalka se mi odtrga od obraza in počasi se začenja spuščati proti aparatu. Moj pogled je še vedno ujet v sivem steklu in preko njega v vse, kar je v tem kratkem času postalo moje. Čeprav je ne vidim, čutim težo, ki mi slušalko poriva navzdol, in nemo pričakovanje, ki odmeva v njej. Eva. Sunkovito skrčim mišice na hrbtu in se sklonim, točno do črnih luknjic. V njih še vedno preži tišina. Zopet se stegnem in se z ravno potegnjenimi ustnicami zasačim v steklu. Lasje se raztresejo po nabranem licu in zdražijo tanko rdečo črto ustnic. S prsti potipam aparat in zaprem.

Oči so še vedno uprte v ogledalo. Niti za trenutek jih nisem odmaknila, slišala sem le štrk in svojo mirno roko na telefonu in ... ne vem, koliko časa stojim tako negibna. Ure ne navijam več, ne prenašam njenega tiktakanja. V ogledalu jo vidim, rahlo je nagnjena proti levi še od zadnjič, ko sem jo pred večerjo zopet navila. Potem je zvonilo in sem stekla proti vratom. Ne, prej sem se še pogledala. Tako kot sedaj sem se postavila pred ogledalo in bila sem zadovoljna. Čopek sem si povlekla izza ušesa. Še sedaj je skodran! Lasje so bili čisti, spominjam se, da se celo pod močno lučjo novega lestenca ni opazilo tanke temne črte na sredini. Sedaj jo vidim. Potem sem se nasmehnila in napela obraz, hotela sem, da bi se oči čimbolj svetile, da bi blisnile čez prag. Močno sem vdihnili, si pogladila krilo in stekla k vratom. Od takrat je ura še vedno zasukana na levo.

Kako čudno, vse je ostalo natanko tako kot prej, miza, stoli, črn dežnik na obešalniku, kavni madež na blazini. Zdi se mi, da se je čas prenehal vrteti, in vse čaka, da ga ponovno poženem. Potiho razmišljam. Bojim se, da me bodo reči slišale. Na svojih mestih nemo prežijo nad vsakim gibom, čakajo, da se jih bo kdo spomnil, jim dal smisel življenja! Strah me je, ker sem presneto živa tu med njimi. Počasi se ob zidu zasučem stran od ogledala. Nočem, da me tako motrijo in izsiljujejo. Komaj opazno se premikam, bosa drsim po hladnih ploščicah in z ledenimi prsti si previdno odvezujem pas.

V kadi se je voda ohladila. Po zidovih pa se para še nabira, zgošča se v tanke kapljice in drsi navzdol proti tlor. Muca me je prehitela in se že umiva na preprogi. Zadnjo tenco ima stegneno ravno in visoko kot plesalka in z drugo, ki mirno počiva, je sklenila pravi kot. Všeč mi je, da je tako skrbna, tako zavzeta pri svojem delu. Tolažim se, vsaj ona se oddoljuje redu, ki je od vedno vladal v tej hiši. Z gobcem zagrizi globoko v kožuh, se v njem nekaj časa zadrži in se potem, zadovoljna s svojim delom, dvigne ter dlake krepko polize, da se ji zlepijo na kožo. Pokličem jo, ker ji hočem pogledati v oči. Sedaj so spremenjene,

napolnile so se z umirjenostjo in predanostjo v skrb, ki je zanjo nenadomestljiva in ki ji edina prinaša zadoščenje. Temno zeleni kroglici me obtožujoče gledata, ker sem ju zmotila, a ne poskočita proti meni. Opazujeta me izza beline kožuha, ki se mu sedaj ne moreta odreči. Čistoča je njena glavna skrb, smisel njenega obstoja. Še nikoli mi ni uspelo zares prekiniti tega njenega posla, se zavem, medtem ko krčim koleno nad robom kadi. Še nikoli nisem zares vstopila v njeno življenje.

Voda je mlačna, rahlo me zazebe. Šele ko se do glave uležem vanjo, začutim, kako se noge in roke postopoma ogrevajo. Tisto, kar mi je bilo že od malega všeč pri kopanju, je bil trenutek, ko sem vstajala iz vode in je bilo moje telo tako težko, da mi je le s težavo uspelo dvigniti se pokonci. Zabavala sem se s tem, da sem opazovala nogo, kako se je, bela in tanka, lahno vzpenjala proti gladini. Potem se je ta razprla in odgrnila rožasto kožo, na kateri se je z otekanjem vode nabirala vse večja teža. Ravno ta trenutek vmes, med mokrim in suhim, med mrzlim in toplim, med notri in zunaj je bil razlog za to, da se je mama tolikokrat jezila name, da sem bila tako pogosto pozna, in da se nisva nikoli skupaj kopala, ker ni bilo dovolj prostora. Pravzaprav sem se v zadnjih mesecih skoraj vedno tuširala, ker je bilo bolj praktično, ker nisem močila naokrog in ker je bilo tam spodaj dovolj prostora za oba. Toda jaz sem si vedno želela sem, v to rumeno kad, ki sem jo nalašč začrtala le zase.

Sedaj dvigujem in spuščam enkrat levo, drugič desno nogo in ju zadržujem ravno tam, napol v mlačni vodi, napol v mrzlem zraku, in se trudim, da bi ti trenutki trajali dovolj dolgo, da bi razumela, zakaj so tako posebni. Mogoče je to, kar me v njih najbolj prevzema, ravno dvojnost občutenja, ki me sili, da hkrati zaznavam dvoje stvari. Nenadoma me doleti. Zebe me in toplo mi je obenem. Čutim bolečino napetih mišic in sprostitev, ki jo lahko prinaša le voda. S hrbtom se uležem na mrzlo keramiko, ki je voda še ni segrela. Samo košček trebuha in vršički prsi molijo ven in na njih se zgošča hlad, ki skozi odprta vrata prihaja v kopalnico.

Muca je odšla, opazim, potem ko se obrnem na trebuh, da bi si segrela celo telo. Ogledalo se počasi ohlaja in če se le malo dvignem, se zopet lahko vidim v njem. Z roko sežem po kopalnem plašču, ki se je po rokavih ves premočil ob mojih vodnih eksperimentih. Vstanem. Koža celega telesa se v hipu močno stisne, da bi v sebi zadržala vso mehko toplino, v kateri se je do sedaj kopala. Še posebno bradavice so se skrčile v ozke rdeče gubice in se šele zdaj, pod brisačo, ponovno sproščajo. Stopim na preprogo in voda za mano lahno zašumi, ko se od stopal scedijo še zadnje kapljice. Močno se zavijem, sedem na rob kadi in se prepustim prijetni otrplosti, ki izpuhteva iz zareze kopalnega plašča v moj sklonjeni obraz. Čudno, toda, ko se umijem, se mi na obrazu vedno pojavijo veliki rdeči madeži, na nosu pa se v drobnih kapljicah nabira pot brez soli, brez okusa, kot para, ki se zgošča na zidnih ploščicah.

On mi ga je potem vedno obrisal, ko sem v brisači sedla k njemu v naslonjač. Nekoč mi je s kazalcem tako podrgnil po nosu in ga nato počasi vtaknil v usta ter posesal. To je naredil tako naravno in večje kot takrat, ko je kuhal pašto in jo pred koncem okušal, če je dovolj slana, da se še malo nisem začudila. Plaho sem sedela na njem, mu pazljivo gledala v oči in čakala, da se bo vsak čas odobravojoče nasmehnil. On pa je medtem mirno povlekel prst ven, ga iz vseh strani pozorno pogledal in na koncu začudeno pripomnil "Nobenega okusa nima". Potem se je resno zazrl vame, kot da bi bila to nespregljiva resnica, ki jo je treba sprejeti.

Kako me je lahko ta njegova izjava takrat tako zmedla, da sem vstala od njegovih kolen! Glava se mi vdano skloni med noge in pogled se za trenutek porazgubi v tkanju preproge. Pot mi leze dol po ustnicah. Med njimi okusim njegovo mlačno drsenje in sled, ki jo pušča za sabo, je boleče neslana.

II.

Kopalni plašč mi je posušil kožo in vsrkal vase vlago telesa, vendar me zopet zazebe, ker vztrajam v njem, namesto da bi se oblekla. Danes krožim z njim ovita že ves čas in sedaj, ko je izpolnil svojo nalogo, ga ne maram zapustiti in se preobleči v kaj drugega. Zrak se je ohladil, vrata sem pustila odprta, ker se me v kopalnici vedno oprime tesnoba, ko sedim v kadi in je drugod po stanovanju

vse tiho. Ko je bil on pri meni, sem vrata nalašč zapirala in se umivala v tišini, da sem lahko prisluhnila njegovemu skrbnemu ropotanju po kuhinji. Potem sem naglo vstajala iz kadi, se ovila v brisačo in stekla do njegovega hrbta, da je voda curljala od mene po celem hodniku.

Sedaj pa razsaja po sobah neznosna tišina in nimam moči, da bi se premaknila in stopila v drug prostor, kjer me ne bo nihče segrel. Otrple noge me kljub temu prisilijo, da vstanem. Plašč snamem s sebe in začnem z vajeno kretnjo nanašati kremo na ramena, nato po prsih, dol do trebuha in še na hrbet. Na obraz si narišem štiri bele pike in jih z dlanmi počasi razmažem do ušes, dol po vratu, do ramen. Koža zadrhti od vlažnega dotika. Iz omarice poberem perilo in ga pazljivo povlečem nase. Potem grem v kuhinjo, spustim se na stol, levo nogo skrčim in naslonim na blazino, desna pa visi stran od mene. Utrujena sem. Voda mi je le dodatno izčrpala votlo telo, ki se v teh dneh brezciljno prebuja, hrani in počiva, in od njega pobrisala še zadnje sledi vsakdana. Motrim prozorni zrak in se potapljam v njegovo nevidno obstojnost.

Ničesar več ne bom storila, pomislim, še naprej bom sedela na tem mestu. Do danes sem ga tako malokrat zasedla. Od tu se mi zdi kuhinja veliko večja, v celoti imam pred očmi njene omare, predale, korito, štedilnik. Vse je pomazano z drobnimi kapljicami omake, ki sem jo na hitro delila po krožnikih. Še sedaj voham jedi, trdno so se oprijele loncev, krožnikov, pribora in vsega prostora, zaznamovale so ga s kislim vonjem pošlega večera.

Tako izvotljivo se počutim kot po gripi, ki te je do konca izpraznila hrane in energije, in te po poslednjem bruhanju položi na posteljo. In ležiš, srečen zaradi trenutnega olajšanja, ki še zdaleč ne pomeni ozdravitve, a je zelo zelo blizu blaženosti.

Pravzaprav je to, kar sedaj občutim v sebi, neizmerna lahkost. Same oči so me, kukalo, ki se obrača po svetu, za njim pa ni ničesar. Vidite, da me ni, poblisnem po pohištvu. Zravnam se in se s hrbtom uležem nazaj čez oba stola ob mizi, kolena upognem ob robu, prsti nog se rahlo dotaknejo tal. Ne vem, koliko časa ležim tako negibno, gotovo pa dovolj, da mi od prstov navzgor počasi začenjajo lesti mravljinici in noge postajajo vse bolj brezčutne. Prstov na nogah ne morem premakniti, niti kazalca, ki je med vsemi najbolj gibčen. Koleni približam in udarim eno ob drugo, da se nogi v hipu odbijeta. Ničesar ne čutim, od daleč zaznavam le drobno vznikajočo bolečino, ki se vzpenja proti trupu.

Še v zadnjem hipu se dvignem in se sunkovito odpravim proti spalnici. Naglo odprem vrata, ki se za mano glasno odbijejo od odprte omare, in se vržem na razmetano posteljo. Rjuhe so mrzle, ohlajene od blagega prepriha, ki se sem širi iz kopalnice. Bele so in vzvalovane od mnogih noči brez mirnega spanca. Všeč mi je, ko zabredem vanje in se zamotam v njihovo belo gladino, kot da bi se dalo priti kam globlje, kjer je še bolj hladno. Prsti se mi po hlastnem šumenju zaustavijo pod gubami blaga, ki me pokrije s svojim tankim tkanjem. Nekaj trenutkov popolnoma predano ležim, da začutim, kako me postelja sprejema. Preoblikuje se pod mojim telesom. Ponovno se srečam s sabo, s svojo

težo, s svojim vonjem, ki ga prepoznam med gubami blazine. Potem pustim, da se mi veke uležejo čez oči, in se zazrem v odsev svetlobe, ki še nekaj časa odmeva pod njimi. Vse barve vidim, samo da so tanke in dolge kot reže mojih oknic. Tišina, ki me tukaj obdaja, ni tako grozeča, segreta je od medle popoldanske svetlobe, ki prši skozi priprto okno, in diši po telesih.

Vonj, ki se širi naokrog, me pomirja s komaj zaznavnim odtenkom potu. Z obrazom podrsam gor in dol po blazini, z nosnicami pa močno vdihavam topel in slan okus spomina. Tako je, kot bi bil pri meni, samo roko stegnem in zadela bo njegov vrat ravno tam, kjer se enakomerno dviguje Adamovo jabolko.

Hitro jo odmaknem. Ne prenesem tiste hrapave školjkice, ki mu tako vsiljivo štrli pod kožo. Nikoli nisem marala moških, ki se jim gor in dol po vratu premika tisti zagonetni voz, medtem ko govorijo in požirajo slino. Če sem se pogovarjala s kakim izmed njih, so se mi oči samodejno ustavljale ravno na tistem mestu, čeprav sem se na vso moč trudila, da ne bi gledala vanj. Tako je po krajšem času postajalo vsako tako srečanje pravzaprav pogovor z Adamovim jabolkom, ki je pred mojim pazljivim pogledom valovilo v besednem ritmu sogovornika in mirovalo takrat, ko je poslušalo moj odgovor.

Tako je bilo tudi prvič, ko sem ga videla. Sedel je zraven mene in bral časopis, Financial Times. Pravzaprav je bil med nama še en sedež, ki pa je bil prazen, tako da je razbohoten časopis zavzemal velik del nezasedenega mesta, in nisem mogla spregledati velikega izdelanega tiska. To me je presenetilo, že velikokrat sem slišala o tem časopisu, še nikoli pa nisem videla koga, ki bi ga tako vneto prebiral. Bil je urejen moški, oblečen v temno obleko, ki je vsem delom telesa dajala videz neke elegantne složnosti. Desno roko, v kateri je pridrževal odprto stran časopisa, je ves čas ritmično zapiral in odpiral in po vsakem gibu z drugim parom prstov spretno stisnil šop listov, da se ni sesul. Ko so se mu po tem ključu zvrstili vsi prsti roke in se je dnevnik nazadnje znašel med kazalcem in sredincem, se je z vratom naglo sklonil proti palcu, ga upognil nazaj, postavil za ovratnik in povlekel stran od pordele polti. Takrat se mu je na vratu pokazalo veliko Adamovo jabolko, ki mu je, v hipu dovoljene prostosti, hitro poplesalo gor in dol po požiralniku. Vrat se mu je še dodatno napel, tako da se je znašlo ravno na višini mojih oči, ki so ga do tedaj opazovale le kot odsev na šipi. Samodejno sem se obrnila proti njemu in še v istem trenutku začutila, kako krčevit in napadalen je pogled, ki sem mu ga pravkar namenjala. Zdrznila sem se, tako da mi je še v zadnjem hipu uspelo zadržati glavo na miru, punčice pa so kljub temu zdrknile do vogalov oči in se ostro zapičile vanj.

Zbodlo ga je. Nerodno se je začel premikati nazaj, medtem pa plašno zrl vame, kot da bi ga bila zasačila v najbolj neprimernem položaju, čeprav je vse skupaj naredil tako hitro in vešče, da gotovo ni bilo prvič. Šele ko sem popustljivo umaknila pogled, se je prepustil mehkeemu rdečemu stolu, s hrbtom podrsal vanj, dokler ni zopet našel prejšnjega udobnega položaja, in mi olajšan poslal spravljiv nasmeh. Tako nerodno mi je bilo. Noge sem prekržala proti oknu, s prstom drgnila po prepotenem nosu in mu na tak način samo potrdila nedorečeni

trenutek med nama. Jasno je bilo, da je vedel, da vem, kako je tudi njega ta mali pripetljaj predramil iz enakomernega klopotanja poti, in, ko se je počasi oprl na naslonjalo, me je še enkrat pomenljivo pogledal. Dobrotljivo sem se mu nasmehnila in se tako skušala opravičiti. Pomirjeno sem vzdihnila in se z navzgor povlečenimi ustnicami ozrla stran.

Potem sva bila dolgo tiho in zdelo se je, da sva trenutek skupne zadrege nekako premostila in se zopet lotila prejšnjih opravkov. V rokah sem imela katalog opreme, ki sem ga nalašč kupila za Evo, in ga po malem listala. Ni me zanimal, toda zatopila sem se v obračanje gladkih debelih strani, ki so se tako priljubile mojim suhim prstom, da nisem zaslišala besed, ki so v šolski angleščini zašumele za mano. Za nekaj trenutkov sem se zagledala vanj. Čudila sem se, kako da sem toliko časa presedela zraven človeka, za katerega mi še na misel ni prišlo, da ni Slovenec. Tako prijetno sva sodelovala v najinem tistem skupnem potovanju. Kako prizadevno je zaprl okno, ko je opazil moje premražene roke, ki so se zaman drgnile ena v drugo, kako obzirno je zaprl vrata kupeja, ko sem dremala, naslonjena na šipo, kako prijazno sva medse sprejela gospo, ki je z nama presedela le eno postajo. Vse sva storila v tišini.

Pobrskala sem po spominu. "Kako prosim?" sem rekla po angleško in se vsa obrnila proti njemu. V rokah je držal zaprt časopis in vzravnan sedel na robu sedeža. Zaskrbnjeno je gledal mimo mene skoz okno, se zasukal nekoliko naprej in me še enkrat počasi vprašal.

"Je to Ljubljana?"

Začudeno sem gledala vanj. Motilo me je dejstvo, da nisem mogla takoj razumeti, odkod je in kateri jezik pravzaprav govori.

"Ljubljana?" sem ponovila in se sunkovito obrnila proti oknu. Bili smo na Viču. Hiteli smo mimo večjih in manjših sivih hiš. Bilo mi je pravzaprav nerodno. Od tu Ljubljana ni bila ravno najlepša, toda ko smo se približali Tivoliju, sem mirno odgovorila "Ja, to je Ljubljana" in z očmi odločneje pogledala proti levemu oknu na hodniku, da bi se tudi on obrnil tja.

"In železniška postaja? Smo blizu?" je hitro dodal. Vstala sem, si z navajeno kretnjo ovila šal okrog vratu in ga pomirjujoče pogledala.

"Še tri minute in smo tam." Hvaležno mi je podaril nasmeh in tudi sam vstal. Bila sem že oblečena in stegnila sem se proti torbi, ki je bila kar težka. Tedaj pa me je njegov mehki rjavi plašč prisilil, da sem se umaknila, in torba je bila na tleh. Na hitro sem se mu zahvalila. Ni mi bilo prijetno. Take galanterije nisem marala in vrh vsega je bila moja torba še pošteno umazana, da me je bilo sram pred njim, ki je bil tako snažen. Dvignila sem jo in se zasukala proti vratom. Na hodniku je bila že cela vrsta ljudi, ki so se z bolj ali manj veliko prtljago prerivali naprej.

"Je vedno tako?" me je za hrbtom oplazil njegov glas. Odkar sem plaho motrila v vrsto pred sabo, je on postajal vse bolj samozavesten in sproščen. Brezbrižno sem mu prikimala, kot da bi mu na tak način hotela sporočiti, da je sedaj najino potovanje končano.

“Če bi vedel ... Ponavadi prihajam z letalom. Tokrat je bila stavka ...” se je pritožil, toda bolj zaradi tega, da bi mi še kaj povedal.

“Aha?” me je spodbodla radovednost in obrnila sem se proti njemu ter ga karseda neopazno premerila s pogledom. Res je bil drugačen. Med nama sem začutila razmik, ki ga med vožnjo, ko sva si bila kot sopotnika tako podobna, nisem mogla zaznati. Vlak je začel zavirati in ljudje so si še zadnjič popravljali plašče in torbe v rokah. Na obrazu je imel odločen, toda prijazen nasmeh, očitno je bil zadovoljen, da me je tako presenetil. V resnici pa sem bila sama bolj presenečena nad sabo, ker nisem vsega skupaj nekako že prej razumela.

“Ja, prihajam iz Bologne” je nadaljeval s svojim razkrivanjem, medtem ko sva počasi napredovala po hodniku. Namenila sem mu olikan nasmeh, v meni pa je ostajala rahla zmedenost. Skozi okno sem zagledala ljudi, ki so stali na našem peronu.

“Prišli smo,” sem ga z dobronamernim glasom prekinila in se začela približevati odprtim vratom.

“Aha. Hvala.” je rekel in se tudi sam ozrl skoz okno. “To je torej železniška postaja. Ponavadi ne prihajam tako ...”

“Mm,” sem našobila ustnice v pričakovanju na to, kar bo še povedal.

“Sem prihajam zaradi dela,” je brez presledka resno dodal in v potrdilo rahlo pokšljajal.

Na stopnički sem se zaustavila in se za trenutek ozrla po Evi. Ni je še bilo. Skočila sem na ploščad, za mano pa je počasi stopila starejša gospa. Nato se je ob meni znašel tudi on, moj sopotnik. Čutila sem njegov vznemirjeni pogled na svojih begajočih očeh in jih še dodatno poganjala naokrog, da bi razumel, da se moje življenje tu nadaljuje. Toda nisem mogla dolgo tako vztrajati in naposled sem jih zaustavila na njegovem čelu.

"Samo še nekaj ..." me je, opravičujoč se, vprašal. Zavedel se je, da sem se z izstopom iz vlaka spremenila in očitno mu je bilo žal. "Ali mi mogoče lahko poveste, kako lahko od tu pridem do Beethovnovе ulice? Ne, ni treba!" se je hitro popravil, kot da bi na vsak način hotel zmanjšati nejevoljo, ki jo je razbiral v mojih očeh. "Povejte mi samo, kako lahko pridem do centra!" je zaključil in me iskreno pogledal v oči.

Strah me je bilo zapletati se z nepoznanim človekom. Na vlaku je bilo v redu, toda na cesti, na odprtem nisem imela zavetja in čutila sem se ne varno. Bežno sem spreletela njegove rjave oči, ki so bile od dnevne svetlobe veliko bolj svetle kot v kupeju, ob zenici celo zelene, in podrsala z nogo ob tla. Njegov izraz je bil miren in zdelo se je, da me resnično prosi za pomoč le zato, ker sem bila edina oseba, ki jo je tukaj vsaj malo poznal. Glasno sem izdihnila, da bi razpršila napetost in strah, ki sta se me še tesno držala, in položila torbo na tla.

"Torej, ko pridete ven iz postaje ..." sem začela in se obrnila proti podhodu. "Ne! Greva kar skupaj naprej, itak moram tudi jaz ven," sem rekla s prijaznim glasom in upala, da ga bo tudi sam opazil. Presenečen je zagrabil za ročaj kovčka in prihitel za mano.

V podhodu je bil močan prepih in zopet sva prijetno molčala, ko sva napredovala po njem. Za Evo me ni skrbelo, vedela sem, da bo kot običajno pozna in da jo bom srečala najverjetneje kar zunaj na parkirišču. Njega pa sem nameravala pospremiti do začetka Miklošičeve in se nato še pravočasno vrniti nazaj, toda ko sva se začela vzpenjati po stopnišču, sem iz desne strani zaslišala klic. Bila je Eva. Takoj sem opazila njene svetle ravne lase, ki so ji cikcakasto poskakovali ob golem vratu, medtem ko je tekla proti meni. Ustavila sem se in ji gledala v bel, od mraza rahlo pordel obraz, ki me je že od daleč pozdravljal.

"Nisem vedel. Ste že domenjeni?" me je od zadaj potihlo povprašal sopotnik in se s polovico telesa postavil za mano, kot da bi se hotel braniti Evine prikazni.

"To je moja prijateljica. Prišla je pome. Nisem si pa mislila, da bo danes tako točna," sem se glasno nasmehnila in ga prvič mirno pogledala v obraz. Njegovi beli zobje so se močno zableščali pod neonskimi lučmi in ponovno se mi je zazdel domač kot na vlaku. Naredila sem nekaj odločnih korakov naprej, da bi Evi na hitro vse razložila.

"Eva!" sem jo na glas pozdravila in stegnila roke proti njej.

"Katja, kako si?" me je stisnila za roke in bistro pogledala v obraz, potem pa s priprtimi usti potihlo nadaljevala "Kdo je?" Namenila mu je bežen pogled in se mi narejeno nasmehnila.

“Ni tako, kot si predstavljaš,” sem jo takoj urezala in ji trdo pogledala v oči. “Vsekakor ni treba, da tako potihlo govoriš. Naju ne bo razumel. Skupaj sva presedela celo vožnjo in sedaj me je prosil, če mu pokažem pot do centra, pika. Samo do Miklošičeve ga pospremim. Ti nesi, prosim, torbo do avta. Jaz bom takoj nazaj,” sem zaključila in se obrnila.

Eva pa me je pridržala za zapestje in umirjeno rekla “No, zakaj ga pa kar z avtom ne zapeljeva do centra?”

Presenečeno sem obstala in ji pogledala v oči, ki so se mi za trenutek zazdele še preveč resne. Po svoje je imela popolnoma prav. Bili sva dve, ničesar nama ne bi mogel storiti, sem pomislila in se ozrla proti njemu, ki me je vzravnano gledal s svojimi vedno bolj svetlimi očmi, kot da bi hotel zakriti nepričakovano zadrego, v kateri se je znašel.

“Pridite,” sem brezskrbno rekla, ko sem pritekla do njega. Obstala sem in se zagledala v adamovo jabolko, ki se mu je ob mojih besedah zaustavilo nekje na polovici vratu, in štrlelo še bolj kot na vlaku.

“Pridite, zapeljali vas bova kar z avtom. Itak morava tudi medve po isti poti.” Spodbudno sem dvignila pogled in se mu postavila ob stran. Nekaj stopnic više se nama je Eva prijazno smehljala. Ko sva prišla do nje, ji je mehko segel v dlan, ji vzel torbo z rok in pripomnil, da mora vsaj nekaj storiti. Zopet mi je bilo nerodno. Do avta sem hodila nekoliko stran od njiju. Delala sem dolge korake in se morala nenehno krotiti, da ju nisem prehitevala.

Sedla sem na zadnji sedež in ga tako prisilila sesti naprej k Evi, ki se mu je ves čas nasmihala in ga spraševala, kje točno naj ustavi. Jaz pa sem molčala in opazovala njegov okrogli tilnik. Tu pa tam so rasli sivi lasje, ki so jih spretno prekrivali črni, rahlo valoviti šopi, namazani s tanko plastjo briljantine, ki me je žgečkala po nosu. Desnico je upognil in se z njo ves čas držal za ročko nad oknom, s prsti pa lahko igral po njej, da je plastični zvok zamolklo odmeval v trenutkih tišine.

Pred križiščem Slovenske ceste s Šubičevo je Eva začela sunkoma zavirati, kot da bi se obotavljala, ali naj se ustavi ali pa potegne skozi oranžno. Njegova gladka roka se je tedaj krčevito oprijela ročke in jo potem, ko smo bili vendarle na miru, olajšano spustila ter segla pod plašč.

“Jaz bom šel kar tukaj dol, da ne boste po nepotrebnem zavijali. Najlepša hvala,” je dejal in se obrnil proti meni. Na obrazu se mu je narisal velik nasmeh in zobje so se ponovno zableščali od beline, ki mu je posvetila v obraz, ko je odprl vrata. Nisem odgovorila, mirno sem mu gledala v oči in žal mi je bilo, da se je najino skupno potovanje končevalo na tak način sredi mesta, na cesti. Z močnim zagonom se je potem hitro dvignil, poblisnil proti semaforju in skrbno zaprl vrata za sabo. Stopil je za nekaj korakov nazaj, do pločnika, in mi pomahal z roko, v kateri je držal kovček.

Eva je močno potegnila in šli sva dalje, ne da bi presedla na prednji sedež. Ko sem se zopet ozrla naprej, je na armaturni plošči ležal zviti bankovec.

“Eva!” sem z glasom močno podaljšala njeno ime. “Si videla, tisoč tolarjev je pustil.”

“Mm,” je nagajivo prikimala in me pogledala v vzratnem ogledalu.

“Če si jih videla, zakaj mu jih nisi vrnila!?” sem se razburila.

“Zakaj?” se je nedolžno začudila in obrvi so se ji vzbočile v ozek in visok lok. “Očitno je hotel to storiti. Itak mu jih ne manjka!” se je hudomušno nasmehnila in spustila obrvi v ravno črto.

Jezilo me je, ker ni razumela, da sem mu preprosto hotela narediti uslugo, ker sva skupaj preživela dolgo pot, ker sem se morala močno potruditi, da sem se znebila svojih običajnih strahov in mu lahko zaupala. Želela sem mu vsaj malo povrniti prijaznost, s katero mi je ustregel na vlaku. In Eva tega ni mogla razumeti. Zanj je bil to lepo oblečen tujec, o katerem bo pripovedovala kolegicam ob kavi. Žal mi je bilo, da sva ga peljali, ker je to pretrgalo vso čarobno nedorečenost, ki se je spletla med nama. Če bi ga pospremila le do Miklošičeve, bi bilo veliko bolje, s potovanja bi se vračala zadovoljna, sem se ugriznila v ustnice in zacmokala.

Potem sem nekaj časa otopelo molčala in buljila v prazen sedež pred sabo. Vedno bolj sem se zavedala, da je bil ta dogodek zame, ki sem se po cesti le redkokdaj ustavljala in povedala pešču, koliko je ura, ne da bi se pri tem zbala, da me hoče okraستي, nekaj posebnega. Naslonila sem se nazaj in se prepustila sedežu.

Mogoče sem se tokrat sprostila samo zato, ker je bil poseben, drugačen od ljudi, ki so me ponavadi nagovarjali. Mogoče me je zanimal le, ker je bil tujec, in sem ga samo zato hotela spoznati, me je zaskrbelo. S prsti sem se pogladila po laseh, skrčila koleno na stol in se naslonila nanj. Ne, ni bilo zato, me je v hipu prešinilo. Spregovorila sva šele na koncu in pravzaprav je on začel. Močno sem pihnila v šipo in opazovala, kako se madež iz vseh strani počasi krči. Kar je bilo, je bilo, sem spravljivo zaključila in se sklonila naprej proti Evi.

“In Muca?” sem jo naenkrat presenetila z otroškim navdušenjem, s katerim sem lahko spregovorila le o svoji mački. Eva si je oddahnila, se za hip obrnila in mi namenila pomirjujoč nasmeh.

III.

Oči odprem. Zunaj je že tema. Od nekod daleč se do okna vzpenjajo svetli žarki in se lepijo na strop. Temne in svetle lise so kot valovi, ki jih v nerazumljivem ritmu pretrgava brnenje avtomobilov. Gledam jih in se prepuščam njihovemu zapeljivemu utripanju, ki me bo spet zazibalo v preteklost.

Naenkrat pa me kot ogromen val presune močan ropot, ki se sunkovito odbija od tal. Oči v hipu razprem in sedem na rob postelje. Prsti nog pobrskaajo med odgrnjenimi rjuhami za copati, ki so se nekje zgubili. Vstanem in se z od mraza skrčenimi rameni obrnem proti vratom. Nič ne mislim, z vajeno kretnjo

si privežem haljo in naredim nekaj korakov do hodnika. Ustavim se pod vratnim obokom, z levico se primem zanj in stegnem vrat proti kuhinji.

Tačas je vse utihnilo. Mogoče se mi je vse skupaj le zazdelo, pomislim in še naprej zrem v temo. S hitro kretnjo si pogladim lase za uho, da ne bi ničesar preslišala. Napeta sem do najmanjše mišice in v meni tako utripa, da ne morem slišati ničesar, kar bi bilo izven mojega telesa. Pa me vendar obdaja tišina. Čutim jo tako močno, da me bo vsak čas prebodla.

Rahlo se mi vrti v glavi. Dolgo ne bom mogla tako stati, cel dan nisem jedla. Nekam moram stopiti, sesti, počepniti. Vsaj za trenutek moram zadržati dih, drugače ne bom slišala. Nekaj, nekaj kovinskega odmeva po tleh. Jasno prepoznavam ta zvok. Iz kuhinje prihaja.

Zobe imam močno stisnjene in nevzdržno hitro dvigujem prsi. Tišina sedaj šumi z neznosno glasnim š-jem. Kot stroj je, ki poganja naprej to praznino. Čakam. Gotovo se bo nekaj zgodilo. Zdi se mi, da slišim korake, prst na stikalu, pokrov, ki se dvigne od lonca in ga zopet pokrije, stol, ki se odmakne, in šum trdih hlač na njem.

To ne more biti! To ne more biti! Velik požirek slin se mi zaustavi v grlu. Nekaj slišim! Noge me ne držijo več. Stisnem se med vrata in omaro. Vrat imam sklonjen do kolen in v tem malem prostoru vdihujem svojo toplo sapo, ki me greje v otrdeli obraz.

Potem pozabim nase in na vse in samo še diham, samo še diham. Če se je res kaj zgodilo v kuhinji, bo pozabilo name. Ni me moglo opaziti. Nosnice se širijo vedno bolj počasi, toda vsakič zajamejo več in več zraka. Presledki vmes so tihi in mirni, tako da se začenjam zavedati nemosti v prostoru. Sedaj sem se opogumila, dvignem se. Najraje bi se zleknila na posteljo in zaspala, toda prej moram pogledati, če se je kaj zgodilo.

Soba je skoraj popolnoma temna, le na stropu je še nekaj belih lis, toda veliko bolj tanke so od tistih, ki sem jih gledala, leže na postelji. Ko potegnem vrata proti sebi in stopim naprej, me objame nepropustna črnina. Počasi se premika pod pritiskom mojih tavajočih rok. Na trebuhu začutim vso njeno vznemirljivost, pretaka se iz dlačice na dlačico ob vsakem novem zdrsu naprej.

Vedno sem si predstavljala, da bi na koncu hodnika morala svetiti močna luč, da bi si upala podati se skozi tako gosto temo. Sedaj pa se skoraj negibno premikam proti kuhinji, ne da bi s prsti tipala po stikalu ali previdno drsela ob zidu. To, kar me je prevzelo, je mehkoba tega nabito polnega prostora, ki se okrog mene preoblikuje in me poriva naprej. Oči imam odprte, toda obenem se mi zdi, kot bi ne bile, in to ne zato, ker ničesar ne vidim, temveč zato, ker vidim natanko enako kot takrat, ko jih imam zaprte.

Nekaj metrov sem prav gotovo že naredila. Kuhinja bi kmalu morala biti nekje na moji desni. Zdi se mi, da se v moji bližini nič ne premika. Ne skrbi me več, ali je kdo v kuhinji. Vdana sem svoji počasni hoji, z rokami se narahlo dotikam bokov in spremljam njihovo skladno delo.

Potem nepričakovano opazim dve bleščeči igli, ki se v presledkih zapičita vame. Za trenutek se preplašim. Nisem pričakovala česa tako nenadno svetlečega. Ustavim se in se z vratom pomikam desno in levo, da bi jo prestregla.

"Muci," potihlo izrečem njeno ime samo zato, da bi se pomirila. "Muci," še enkrat na dolgo povlečem vse štiri črke in se usmerim proti njej.

Sedaj počasi začenjam zaznavati rahlo blede svetlobo, ki pronica skozi kuhinjsko okno in se odbija od vrat hladilnika. Ob stikalu sem. Pod prsti začutim hladne ploščice in mlačen plastični okvir z gumbom. "Muci," še enkrat pokličem, da bi ji rekla, tu sem, vidiš. Toda že nekaj sekund zaman iščem njene bleščeče punčice in slutim, da je prostor pred mano prazen.

S pogledom uprtim predse se brez premišljanja nagnem naprej in naredim par odločnih korakov v kuhinjo. V naslednjem trenutku mi močna bolečina nepričakovano predre želodec. Vse traja samo za hip grozne tišine, potem se stresem in spustim stok skozi sapo. S prstom pritisnem na stikalo.

Najprej se mi pred očmi prikaže belo pohištvo, okno ob strani, ura na steni, stol ob stolu. Ne morem razumeti, od kod se je pobralo. Potem spustim pogled še na tla. Izmuzne se mi krik, ki se je za trenutek ujel v grlu. Zaprepadeno strmim v nogo, kot da ne bi bila del mojega telesa, in gledam, kako iz nje drsi čez kožo gosta kri. Primem se za koleno in nogo previdno dvignem od noža, ki krvav obleži na tleh. Zraven so vilice in pokrov, ki počasi niha zdaj proti meni, zdaj proti mački, ki prestrašeno čepi pod lijakom.

"Kaj si naredila!" ji vznemirjeno zakričim v oči, da se še bolj razprejo. Njeno majhno telo je do zadnje dlake stlačeno h tlom, kot da bi se brezupno hotelo poskriti med svetlimi ploščicami. Vržem se na stol in jo še naprej gledam. Ona samo čaka na pravi trenutek, da bi se lahko premaknila, morda zbežala.

"Kaj si naredila, a?!?" zakričim še bolj naglas, a je ne gledam več. Prepolna sem strahu, da bi mislila nanjo. Prsti na roki so se že pomazali s krvjo. Kazalec dvignem k obrazu in nekaj trenutkov gledam rdeče lise na prstni blazinici. Preplašena sem nad rdečim, ki prihaja iz mene.

"Aaaa," zakričim in ne vem, če od bolečine.